

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** Neogastropoda, **Familj:** Cancellariidae, **Släkte:** Admete, **Art:** Admete viridula (Fabricius, 1780) **Synonymer:**

Kännetecken

Admete viridula är en medelstor högervriden snäcka med koniskt skal. I Europa blir arten högst 15 mm hög och 8 mm i diameter (skalstorlek), men exemplar med en skalthöjd av 23 mm är kända från andra håll. Skalet är ganska tunt och i sina yngsta delar något genomskinligt och glänsande. Det har 5–6 förhållandevis bulliga vindlingar, och skalsömmen är ganska djup. Kroppsvindlingen upptar ca 60–75 % av den totala skalthöjden. Skalskulpturen består av tvärgående ribbor, spiralgående åsar samt tillväxtlinjer. Ribborna, som är mellan 12 och 18 till antalet, täcker vanligen endast övre delen av skalet, medan spiralåsarna huvudsakligen ringlar sig runt kroppsvindlingen. Embryonskalet (som är det lilla skalet på "toppen" av det stora) upptar 1,5 vindlingar och har slät eller punkterad yta. Det mäter 1100–1200 µm i diameter och är ungefär lika högt. Skalöppningen är oval, och nertill utdragen mot den förhållandevis breda men inte särskilt framträdande sifonkanalen. Den upptar ca 40–50 % av den totala skalthöjden. Arten kan nog lättast förväxlas med en ung *Buccinum undatum* (Linnaeus, 1758) men är tunnskaligare är denna och saknar nästan helt sifonkanal. Av övriga arter med liknande skalornamentering och otydlig sifonkanal är det endast *Turrisipho fenestratus* (Turton, 1834), *Amphissa halioti* (Jeffreys, 1867) samt våra båda arter av *Taranis* som skulle kunna förväxlas med *A. viridula*. *T. fenestratus* har dock en mycket högre spira med 8–9 vindlingar, medan *A. halioti* – vars skalspira också har 8–9 vindlingar – har ett mycket tjockare skal med tandlika bildningar längs ytterläppens nederkant. *Taranis*-arternas spiror har bara 5–6 vindlingar, och deras ribbor är smala. Vidare är spiralåsarna olika mycket framträdande, medan de hos *A. viridula* alla är ungefär lika framträdande. Den sistnämnda har dessutom förhållandevis breda ribbor.

Utbredning och status

Arten är utbredd utmed hela Norges kust inklusive Svalbard och Jan Mayen samt vid Novaja Zemlja och i Karahavet (om de senare lokalerna inte avser den snarlika arten *A. sadko*). Den förekommer på båda sidorna av Grönland och från arktiska delar av Kanada söderut till Massachusetts. I Europa sträcker sig dess västra utbredning från området runt Island och Färöarna söderut till norra kanterna av Nordsjön och djupet väster om Brittiska Öarna. Möjligen har arten en cirkum-arktisk utbredning, men detta är ännu outrett. Arten förekommer sällsynt i norra Bohuslän, där den påträffats enstaka gånger vid *Lophelia*-revet i Säckan samt någon gång längre in i Singlefjorden. Dess status i våra vatten är således svårbedömd, men med tanke på artens i övrigt arktiska utbredning hör de få fynden härifrån till de absolut sydligaste levandefynden i Europa. Det är således troligt att en temperaturförändring till följd av växthuseffekten leder till att arten försvinner från svenska vatten. Att arten dessutom tycks vara knuten till *Lophelia*-rev, samt har begränsade spridningsmöjligheter gör att den klassificeras som akut hotad.

Ekologi

Arten anses leva på mjuka botten från littoralen ned till 1100 meters djup i Arktis och mellan ca 75–1200 meters djup längs Skandinavien kuster. De svenska fynden härrör framförallt från korallrev, vilka ligger i anslutning till ganska strömpåverkade mjuka botten. Arten anses livnära sig av ormstjärnor. Fortplantningen är förhållandevis okänd, men arten lägger små ovala äggkapslar med en utstående fläns på varje sida, vilka förankras vid t.ex. ett musselskal med hjälp av en kort bred "stjälk". En äggkapsel är upp till 2 mm i tvärmått och 5 mm lång och innehåller upp till 10 embryon, vilka direktutvecklas. I Arktis deponeras äggkapslarna under augusti månad.

Hot

Sannolikt är klimatförändringar (uppvärmning av havet) det som främst hotar denna art i våra vatten. Arten tycks vara bunden till *Lophelia*-rev, vilka i svenska vatten utgör en synnerligen begränsad biotop. Reven är dessutom känsliga för sedimentation till följd av trålning och övergödning. Kanske har *A. viridula* också speciella fordringar på bytesdjur eller möjligen på vattnets syreinhåll, men på vilket sätt är högst ovisst.

Åtgärder

Det är viktigt att artens biotop, d.v.s. korallrev samt strömpåverkade mjuka bottenar, ges ett adekvat skydd. Trålning i anslutning till dessa områden bör således begränsas. Vi måste också göra en kraftansträngning för att minska tillförseln av näringsämnen till havet.

Övrigt

Etymologi: Släktnamnet *Admete* emanerar från femininformen *admete* av det grekiska ordet *admetos*, vilket betyder vild, otämjd; *viridula*, Lat., ”grönaktig”, hänvisande till skalvärgen. Taxonomi: *A. viridula* har ett komplicerat nomenklatoriskt förflutet, vilket framgår t.ex. av Sneli & Stokland 1986. Dessa författare anser att Fabricius namn bör betraktas som ett nomen dubium och att i stället *A. couthouyi* (Jay, 1839) är det namn som bör nyttjas, men CLEMMAM nyttjar *A. viridula* (Fabricius) som giltigt namn på arten, sannolikt utgående från resonemanget i Bouchet & Warén 1985. Bild: Goda bilder av skal finns på www.gastropods.com/o/Shell_6350.html Utländska namn – ISL: Bauti.

Litteratur

- Bouchet, P. & Warén, A. 1985. Revision of the Northeast Atlantic Bathyal and Abyssal *Neogastropoda*. excluding Turridae (Mollusca, Gastropoda). Bollettino Malacologico. Supplemento 1: 123–296.
- Brattegard, T. & Holthe, T (eds.) 1997. Distribution of marine, benthic macro-organisms in Norway. Research Report for DN 1997-1. Directorate for Nature Management.
- Fretter, V. & Graham, A. 1985. The Prosobranch Molluscs of Britain and Denmark Part 8 – *Neogastropoda*. J. Moll. Stud. Suppl 15: 435–556.
- Hubendick, B. & Warén, A. 1971. Småsnäckor från svenska västkusten. 3. Släktena *Cingula*, *Capulacmea*, *Homalogyra*, *Caecum*, *Nassarius* m. fl. Göteborgs Naturhistoriska Mus. Årstryck 1971: 43–49.
- Jägerskiöld, L. A. 1971. A Survey of the Marine Benthic Macro-Fauna Along the Swedish West Coast 1921–1938. Acta Regiae Societatis Scintiarum. et Litterarum Gothoburgensis. Zoologica 6, Kungliga Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället, Göteborg.
- Poppe, G. & Goto, Y. 1993. European Seashells. Vol. I. (Polyplacophora, Caudofoveata, Solenogastrea, Gastropoda). Verlag Christa Hemmen.
- Sneli, J.-A & Stokland, Ö. 1986. On the taxonomical status of *Tritonium viridulum* Fabricius, 1780 (Gastropoda: Cancellariidae) *Nautilus* 100 (4) 1986:121–124.

Författare

Hans G. Hansson 2004. © ArtDatabanken, SLU 2005.